

MINISTER
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

2017-10-13
RPW/56478/2017 P

Warszawa, dnia 13 października 2017 r.

DP-I.02200.144.145.2017.AW
(dot. DLP.ZLS.1201.24.2017)

Pan
Jarosław Gowin
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

W związku z nadesłaniem do uzgodnień:

- 1) **projektu ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce;**
- 2) **projektu ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce** - uprzejmie informuję, iż zgłaszam następujące uwagi:

I. Do projektu ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce:

- 1) Zgodnie z art. 95 projektu, stypendium dla osób niepełnosprawnych może otrzymać student posiadający orzeczenie o niepełnosprawności, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie, o którym mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Proponuje się uzupełnienie powyższej regulacji, przez odesłanie również do art. 62 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Analogiczna propozycja dotyczy także art. 205 ust. 5 projektu odnoszącego się do doktorantów. Jednocześnie należy rozważyć zmianę art. 205 ust. 5 projektu ustawy w przypadku doktoranta, który nie ukończył 16. roku życia, przez wskazanie na orzeczenie o niepełnosprawności.

Ponadto proponuje się zmianę w art. 199 ust. 4 pkt 3 projektu, przez zastąpienie zwrotu: „dzieckiem posiadającym orzeczenie o niepełnosprawności” zwrotem „dzieckiem niepełnosprawnym bez względu na wiek”;

- 2) Do art. 23 ust. 4, art. 84 ust. 5, art. 145, art. 146 ust. 2, art. 148 ust. 3, art. 175 ust. 2, art. 179 ust. 2 – 4 i art. 205 ust. 4 - dotyczących ustalania opłat, wynagrodzenia, dodatku funkcyjnego oraz stypendium, poprzez relacjonowanie ich wysokości w odniesieniu do minimalnego wynagrodzenia. Posiłkowanie się kategorią minimalnego wynagrodzenia za pracę w celu ustalenia np. opłat czy wysokości poszczególnych składników wynagrodzenia jak również wysokości stypendium – nie znajduje merytorycznego uzasadnienia. Z dniem 1 stycznia 2003 r., tj. z dniem wejścia w życie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847), wynagrodzenie to spełnia wyłącznie funkcję miernika dolnej granicy wysokości wynagrodzenia za pracę. Należy mieć na uwadze, iż nieuzasadnione relacjonowanie wprowadzanych rozwiązań do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę komplikuje prowadzenie polityki związanej z corocznym podwyższaniem tego wynagrodzenia. W związku z powyższym, w zakresie ustalania wysokości ww. opłat, składników wynagrodzenia i stypendium, proponuje się wprowadzenie stałej kwoty lub powiązanie z inną kategorią wynagrodzenia, np. wysokością przeciętnego wynagrodzenia.

Jako przykład można podać, że w odniesieniu do sędziów sądów powszechnych, podstawą ustalenia wynagrodzenia zasadniczego w danym roku, stanowi przeciętne wynagrodzenie w drugim kwartale roku poprzedniego, ogłaszane przez Prezesa GUS (art. 91 § 1c ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, z późn. zm.)).

Ponadto należy zauważyć, że sformułowanie zastosowane w art. 154 ust. 1 dotyczące powiązania wysokości odprawy z wynagrodzeniem zasadniczym („otrzymanym za ostatni miesiąc zatrudnienia”, może budzić wątpliwość w sytuacji, gdy pracownik nie przepracuje całego miesiąca i otrzymane wynagrodzenie będzie niższe od miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego ustalonego w umowie o pracę bądź za ten miesiąc nie otrzyma wynagrodzenia zasadniczego;

- 3) Do art. 342 ust. 3 pkt 5 i 6 oraz art. 343 ust. 3 pkt 3 i 4:

Mając na uwadze termin wejścia w życie projektowanych zmian (z dniem 1 października 2018 r.) należy wskazać, że projektodawca powinien w ww. przepisach uwzględnić zmiany wprowadzone ustawą z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie niektórych

ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin (Dz. U. poz. 1428), które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. i dotyczą przekazania wojewodom zadań z zakresu umijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Zadania te są realizowane przez marszałków województw jedynie do 31 grudnia 2017 r.

W związku z powyższym, w ww. przepisach projektu, użyte w różnym przypadku wyrazy „marszałek województwa” należy zastąpić użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „wojewoda” (art. 342 ust. 3 pkt 5 i 6, art. 343 ust. 3 pkt 3 i 4).

Ponadto zwracam uwagę, że z ww. przepisów (art. 342 ust. 3 pkt 5 i 6 oraz art. 343 ust. 3 pkt 3 i 4 projektu) wynika, że projektowany zakres danych jakie mają być udostępniane z wykazu studentów oraz wykazu osób ubiegających się o nadanie stopnia doktora, jest węższy niż w obecnie obowiązującej ustawie - Prawo o szkolnictwie wyższym (art. 170c ust. 5 oraz art. 201a ust. 5). Z projektowanego brzmienia przepisów art. 342 ust. 3 pkt 5 i 6 oraz art. 343 ust. 3 pkt 3 i 4 nie wynika bowiem, że ministrowi właściwemu ds. rodziny i organom realizującym przepisy ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, będą udostępniane dane dotyczące nazwy uczelni oraz jednostki organizacyjnej prowadzącej kształcenie. Konieczne jest zatem aby projektodawca uwzględnił w projektowanych przepisach cały zakres danych, który obecnie jest określony w art. 170c ust. 5 oraz art. 201a ust. 5 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym czyli: imię i nazwisko studenta/doktoranta, numer PESEL, a w przypadku jego braku – numer dokumentu potwierdzającego tożsamość, data rozpoczęcia studiów, data ukończenia studiów albo data skreślenia z listy studentów, nazwy uczelni oraz jednostki organizacyjnej prowadzącej kształcenie;

4) Do art. 362 ust. 3:

Regulacje dotyczące sposobu ustalania wysokości środków finansowych na utrzymanie potencjału badawczego wskazują liczbę doktorantów w jednostce naukowej jako jeden z elementów oceny. Pojawia się pytanie, czy w przypadku instytutów badawczych, w których nie będzie doktorantów, ten element będzie brany pod uwagę - jeśli tak, to będzie to prowadziło do dyskryminacji takich instytutów wobec jednostek kształcących doktorantów;

5) Projekt ustawy zakłada jednolite zasady przyznawania środków finansowych m.in. dla instytutów badawczych, co jest niespójne z propozycjami zawartymi w projekcie ustawy o Sieci Badawczej: Łukasiewicz, której art. 95 przewiduje sukcesywne

zmniejszanie środków na finansowanie działalności statutowej instytutów badawczych pozostających poza siecią. Należy zatem rekomendować utrzymanie rozwiązania proponowanego w projekcie ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w zakresie równego traktowania instytutów badawczych co do sposobu określania środków finansowych na utrzymanie potencjału badawczego;

6) Niezrozumiała jest rezygnacja z niestacjonarnej formy studiów doktoranckich, które to studia przyjmą formę szkół doktorskich - zamyka tę drogę kształcenia osobom, które są zainteresowane rozwojem naukowym, a równocześnie pracują poza sektorem nauki. Realizacja doktoratu w trybie stacjonarnym nie będzie możliwa do pogodzenia z pracą pełnoetatową;

7) Do pkt 5 OSR:

Przedmiotowy projekt powinien zostać skierowany do zaopiniowania w trybie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. z 2015 r. poz. 2029) do reprezentatywnych organizacji pracodawców, tj. Pracodawców RP, Konfederacji Lewiatan, Związku Rzemiosła Polskiego, Związku Pracodawców Business Centre Club oraz w trybie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) do reprezentatywnych organizacji związkowych, tj. Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "Solidarność", Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych.

Ponadto, projekt powinien zostać przekazany do zaopiniowania w trybie art. 5 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240) do strony pracowników i strony pracodawców Rady Dialogu Społecznego.

II. Do projektu ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce:

1) Do art. 74 pkt 2 (zmiana w art. 23b ust. 6 ustawy o świadczeniach rodzinnych).

Mając na uwadze termin wejścia w życie projektowanych zmian (z dniem 1 października 2018 r.) należy wskazać, że projektodawca powinien w ww. przepisach uwzględnić zmiany wprowadzone ustawą z dnia 7 lipca 2017 r. o zmianie niektórych ustaw związanych z systemami wsparcia rodzin (Dz. U. poz. 1428), które wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. i dotyczą przekazania wojewodom zadań z zakresu

unijnej koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Zadania te są realizowane przez marszałków województw jedynie do 31 grudnia 2017 r.

W związku z powyższym, w ww. przepisie, użyte w różnym przypadku wyrazy „marszałek województwa” należy zastąpić użytym w odpowiednim przypadku wyrazem „wojewoda” :

2) Do art. 74, art. 102 i art. 146:

Projekt ustawy przewiduje w ww. przepisach:

a) zmianę w ustawie o świadczeniach rodzinnych w zakresie katalogu dochodów niepodlegających opodatkowaniu na podstawie przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych (zmiana w art. 3 pkt 1 lit. c) tiret 15 i tiret 28 ustawy o świadczeniach rodzinnych).

b) zmiany w zakresie okoliczności uznawanych za oznaczające utratę i uzyskanie dochodu odnoszących się do stypendiów doktoranckich:

- w art. 3 pkt 23 lit. l oraz art. 3 pkt 24 lit. k ustawy o świadczeniach rodzinnych,
- w art. 2 pkt 17 lit. i oraz art. 2 pkt 18 lit. i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- w art. 2 pkt 19 lit. j oraz art. 2 pkt 20 lit. i ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Projekt ustawy przewiduje:

- zmianę w ww. przepisie art. 3 pkt 1 lit. c tiret 15 ustawy o świadczeniach rodzinnych, polegającą na zastąpieniu dotychczasowego odesłania do art. 200 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym, na odesłanie do art. 205 ust. 1 i 5 z dnia (...) - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
- zmianę w ww. przepisie art. 3 pkt 1 lit. c tiret 28 ustawy o świadczeniach rodzinnych, polegającą na zastąpieniu dotychczasowego odesłania do pomocy materialnej określonej w art. 173 ust. 1 pkt 1, 2 i 8, art. 173a, art. 199 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 199a ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, na odesłanie do świadczeń, o których mowa w art. 92 ust. 1 pkt 1-3, pkt 5 i art. 207 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Powyższe zmiany wymagają wprowadzenia przepisów przejściowych, które jednoznacznie regulowałyby sytuację osób otrzymujących ww. stypendia doktoranckie lub pomoc materialną i kontynuujących pobieranie tych

stypendiów/pomocy materialnej na podstawie przepisów dotychczasowych także po wejściu w życie projektowanych zmian.

Brak odpowiednich przepisów przejściowych spowoduje, że po wejściu w życie projektowanej ustawy, ww. stypendia doktoranckie oraz ww. pomoc materialna określona w ustawie - Prawo o szkolnictwie wyższym, mimo, że wciąż będą funkcjonować na podstawie przepisów przejściowych (tj. art. 258, art. 259, art. 271 projektu ustawy), przestaną być dochodem w rozumieniu ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.

Przepisy przejściowe powinny stanowić, że w sprawach o świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz świadczenia wychowawcze, do stypendiów doktoranckich, o których mowa w art. 200 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, a także do pomocy materialnej, o której mowa w art. 173 ust. 1 pkt 1, 2 i 8, art. 173a, art. 199 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 199a ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym, przyznanych na podstawie przepisów dotychczasowych, stosuje się dotychczasowe przepisy dotyczące świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego i świadczeń wychowawczych.

W związku z powyższym proponuję następujące brzmienie przepisów przejściowych:
„Art. X. W sprawach o świadczenia rodzinne, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 74, o świadczenia z funduszu alimentacyjnego, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 102, oraz o świadczenia wychowawcze, o których mowa w ustawie zmienianej w art. 146, w zakresie:

1) stypendium doktoranckiego w rozumieniu art. 200 ust. 1 ustawy uchylanej w art. 157 pkt 3 lub

2) pomocy materialnej w rozumieniu w art. 173 ust. 1 pkt 1, 2 i 8, art. 173a, art. 199 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 i art. 199a ustawy uchylanej w art. 157 pkt 3

- stosuje się przepisy odpowiednio ustawy zmienianej w art. 74, 102 lub 146, w brzmieniu dotychczasowym.”

3) Do art. 77:

„Art. 77. W ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769) w art. 116 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

„1a. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego i nauki określi, w drodze rozporządzenia, wymagane umiejętności, wykaz przedmiotów, minimalny wymiar

zajęć dydaktycznych oraz zakres i wymiar praktyk zawodowych dla specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego, realizowanej w szkołach wyższych na kierunkach wymienionych w ust. 1, kierując się koniecznością odpowiedniego przygotowania absolwentów do wykonywania zawodu pracownika socjalnego.”.

Powyższy przepis art. 116 ust. 1a należy czytać łącznie z przepisem art. 116 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, który brzmi następująco:

„Art. 116. 1. Pracownikiem socjalnym może być osoba, która spełnia co najmniej jeden z niżej wymienionych warunków:

- 1) posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych;
- 2) ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna;
- 3) do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków:
  - a) pedagogika,
  - b) pedagogika specjalna,
  - c) politologia,
  - d) polityka społeczna,
  - e) psychologia,
  - f) socjologia,
  - g) nauki o rodzinie.”

Na podstawie przepisu art. 116 ust. 1a minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego w porozumieniu z ministrem właściwym ds. szkolnictwa wyższego wydał rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2008 r. w sprawie specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego realizowanej w szkołach wyższych (Dz. U. poz. 158).

W rozporządzeniu tym zostało szczegółowo określone minimum programowe, co odpowiada precyzyjnie sformułowanej intencji prawodawczej zawartej w przepisie art. 116 ust. 1a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, stanowiącym upoważnienie do wydania rozporządzenia. Upoważnienie to ma charakter obligatoryjny, zatem przepis art. 116 ust. 1 pkt 3 ustawy nie może być stosowany niezależnie od aktu wykonawczego. Przepis art. 116 ust. 1a ustawy wprost odsyła do kierunków studiów

wymienionych w ust. 1, stąd też nie ma wątpliwości, że rozporządzenie wydane na podstawie ust. 1a wykonuje właśnie ust. 1 pkt 3.

Przepis art. 116 ust. 1 pkt 3 i ust. 1a ww. ustawy miał na celu zapewnienie w okresie przejściowym stopniowego włączania przez uczelnie nowego kierunku praca socjalna, a jednocześnie zachowanie w kilkuletnim okresie przejściowym, tj. od dnia 1 października 2008 r. do dnia 31 grudnia 2013 r., możliwości uzyskania pod określonymi warunkami prawa do zatrudnienia na stanowisku pracownika socjalnego na kierunkach studiów, których ukończenie przed wejściem w życie przepisów nowej ustawy o pomocy społecznej uprawniało do pracy na tym stanowisku. Stosowanie tego przepisu wygasło z dniem 1 stycznia 2014 r. Wszyscy absolwenci, którzy do dnia 31 grudnia 2013 r. otrzymali dyplom na podstawie przepisów art. 116 ust. 1 pkt 3 i ust. 1a zachowują bezterminowo prawo do wykonywania zawodu pracownika socjalnego na podstawie przepisów ustawy o pomocy społecznej. Treść rozporządzenia nie ulegnie już zmianie z uwagi na to, że przepisy tego rozporządzenia dotyczą w chwili obecnej stanu przeszłego sprzed 1 stycznia 2013 r.

W świetle powyższego brak jest uzasadnienia do wprowadzenia proponowanej zmiany treści przepisu przejściowego art. 116 ust. 1a, gdyż przepis ten był stosowany wyłącznie w odniesieniu do absolwentów, którzy uzyskali dyplom ukończenia studiów w nieprzekraczalnym ustawowo terminie do dnia 31 grudnia 2013 r.

W związku z powyższym, proponujemy wykreślenie art. 77 z projektu niniejszej ustawy.

4) Do projektowanego art. 178 ust. 2, art. 210 ust. 7 ustawy – przepisy te przewidują, że w przypadku wygaśnięcia stosunku pracy, pracownikowi przysługuje odprawa pieniężna przewidziana dla pracownika, z którym stosunek pracy rozwiązuje się z powodu likwidacji stanowiska pracy. Proponuje się przeredagowanie tego przepisu tak, by wynikało z niego, że w przypadku wygaśnięcia stosunku pracy, pracownikowi przysługuje odprawa pieniężna przewidziana dla pracownika, z którym stosunek pracy rozwiązuje się z przyczyn niedotyczących pracowników – co będzie korespondowało z przepisami ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. z 2016 r. poz. 1474);

5) Do pkt 5 OSR:

Przedmiotowy projekt ustawy powinien zostać przesłany do zaopiniowania przez wszystkie reprezentatywne organizacje pracodawców i reprezentatywne związki zawodowe w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu

Spolecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. poz. 1240) na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. 2015 r. poz. 2029) i art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881).

Z obecnego brzmienia pkt 5 OSR wynika, że projekt nie został przesłany do zaopiniowania organizacjom pracodawców oraz związkom zawodowym.

Ponadto można rozważyć, czy przedmiotowy projekt ustawy nie powinien zostać skonsultowany również ze środowiskiem psychologów (np. Polskim Towarzystwem Psychologicznym, Stowarzyszeniem Psychologów Polskich) z uwagi na to, że wprowadza zmianę do ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. poz. 763 i 1798 oraz z 2009 r. poz. 120 i 753).

z/up. **MINISTER**

Krzysztof Michalkiewicz
SEKRETARZ STANU